

Nahlédnutí pod pokličku baletního života

Jak to vůbec funguje v baletní branži s vyhledáváním talentů? Jezdí odborníci po celém světě a všímají si tanečnicků na různých představeních a soutěžích, a pokud o ně mají zájem, pozvou je na konkurz?

Naše škola to takhle dělá. A talenty se sledují nejen po Británii, ale ještě více v zahraničí. Ředitel školy jezdí na mezinárodní soutěže a vítězům nabízí stipendium. Královská baletní škola je u dnešní generace velmi populární a žádaná, a tak se talentovaní tanečníci jen hrnou. Máme každý rok konkurz do školy pro mladší, pro těch prvních pět let, a pak je konkurz do posledních tří ročníků. Studenti jsou z celého světa.

A jak postupují divadla? Ředitelé nebo choreografové jezdí po divadlech a sledují, jestli je někdo zaujme, aby mu nabídli angažmá?

To se děje spíš výjimečně, že ředitel někam jde, vidí představení a tam se mu někdo zalíbí. Je to totiž nefér vůči šéfovi souboru, aby mu odváděli talentované lidi. Chtějí si udržet dobré vztahy, protože ty soubory kolikrát spolupracují. Iniciativa by musela vyjít od tanečníka, že by přišel na konkurz.

Kolik se sejde na konkurzu pro prestižní scénu lidí? Jednotky? Desítky?

To záleží na významu souboru, který nabírá nové lidi. Deset, dvacet, třicet... může jich přijít i šedesát, ale také jenom jeden – jsou třeba privátní konkurzy, kam je pozvaný jenom jeden tanečník, aby si se souborem zacvičil, třeba i na pár dní, a šéf baletu pak může vidět, jestli se tam hodí, nebo ne.

Říkala jste, že sólová smlouva není zárukou hlavní role. To je zajímavé, laik by asi předpokládal, že sólista dostává hlavní,

Na sále (2011)

nebo alespoň výraznou roli. Může být v představení i okrajová, ale náročná, prestižní role?

Oni jsou hlavní sólisté, jimž se říká například „první sólista“ nebo *Principal dancer*, v pařížské Opeře je to *Étoile*. A pak je také sólista, který je velice šikovný, ale vyloženě se nehodí na princovské role, a tak dostane nějakou menší roli. Třeba ve *Spící krasavici* neboli *Šípkové Růžence* je hlavní role princ, ale je tam i takový kousíček pro Modrého ptáka. Ale tento Modrý pták je po technické stránce velmi náročná role, pro kterou je potřeba sólista, to by jen tak někdo neutancoval. Je to prestižní role, to odborníci vědí.

Postup přípravy představení, konkurzy a obsazování rolí, to je na všech scénách po světě zhruba stejné?

Ano. Musíte přijít na konkurz, a když uspějete, tak dostanete práci. Skoro vždy je to smlouva do sboru, a to třeba jenom na šest měsíců či na rok, až po delší době možná dostanete delší

smlouvu na dva až tři roky, v každém souboru je to jiné. Jenom výjimečně tanečník dostane sólovou smlouvu. Ale to platí jen pro mladé začínající profesionály. Když už jste sólista v nějakém souboru, tak se můžete ucházet i o sólovou smlouvu.

Velký konkurz probíhá tak, že zorganizujete trénink. Ten se skládá ze tří částí: cvičení u vodorovné baletní tyče, přibližně 30 minut, pak se jde doprostřed sálu, kde jsou cvičení připravená do volného prostoru, to trvá také zhruba půl hodiny, a nakonec se půl hodiny dělají skoky. Ne všichni však dostanou šanci ukázat skoky a dokončit celý trénink. Po tyči se nějací tanečníci vyřadí, a potom další po volném cvičení. Někde ještě musíte ukázat variaci z klasického repertoáru, a třeba i kousek moderní choreografie, aby bylo vidět, jak je tanečník pohybově všestranný. V dnešní době má každý soubor velký repertoár, a to nejenom s klasickým baletem, ale i moderním.

Jak a kde se dozvíte, co budete hrát v chystaném představení?

Obsazení dají na nástěnku, ale vy nevíte, jestli budete první obsazení, nebo až to druhé. Kolikrát do premiéry ani nevíte, s kým budete tančit, někdy vám mohou dát jiného partnera i den před premiérou, ale to je extrém. Každý soubor to má trochu jinak zavedené – někde víte od začátku, že jste první obsazení. Choreografové na sále vás pořád sledují, jestli na to máte, a vy musíte pořád dokazovat, že ano.

Takže baletka zpočátku neví, jestli bude první nasazená, anebo jako záskok. A když záskok, tak má roli nastudovanou a je v pohotovosti, jestli hlavní postava náhodou onemocní. To jsou asi hrozné nervy...

Ano, tak to je. Přesně tak.

Jak probíhá den baletky, když má večer představení a když ho nemá? Jsou dny, kdy jen odpočívá, nebo musí každý den trénovat?

My nemůžeme trénovat každý den, musíme mít nějaké dny, kdy svaly a tělo regenerují, jinak se úplně zničíte. Například v neděli jsem nedělala vůbec nic, anebo když jsme měli den volna. Pokud bylo v neděli představení, tak jsme měli volné pondělí. Odpočívat, to je bezpodmínečně nutné. Také spánek je důležitý a samozřejmě správná strava.

Nikdy pro něj nebyl problém zvednout 47 kg. Zkouška baletu *Vue de l'autre* s Vadimem Muntagirovem (2011)

O divadelních prázdninách je dobré odpočívat maximálně týden, protože zase čím déle poleháváte, tím déle se rozcvičujete. Já osobně jsem si dala maximálně čtyři dny volna, a pak jsem už zase posilovala nebo cvičila, alespoň tu tyč, třeba i v hotelovém pokoji. Tyč se říká cvikům u tyče, která je připevněná u stěny – tu v hotelu samozřejmě nemám, ale stačí se přidržovat opěradla židle. Často jsem jezdila o prázdninách nebo během jakýchkoli volných dnů na různé galakoncerty, takže jsem toho nicnedělání zase tolik neměla. Pár dní odpočívat mi stačilo.

Jak tedy vypadal den, když bylo představení? V kolik jste vstala? Jaký čas je pro vás běžný – v šest, v sedm, osm hodin, nebo ještě později, když jste po představení?

Proboha ne, v šest ne! Trénink je většinou v 10.30. Tanečníci začínají vždycky později, protože mají večer představení. Probrala jsem se asi tak v 8.30 a v 9.30 vyrazila. Předtím jsem se musela trochu nalíčit, učesat, a hlavně dát si vydatnou snídani. Mám ráda sladké – ovesnou kaši, a do toho přidám banán a oříchky, protože to dodá energii. Kávu jsem nikdy nepila, když jsem ještě tančila, jenom čaj.

V 10.30 jste přišla na sál, co bylo dál?

Proběhl trénink a pak nějaká kratší zkouška. Jako sólista si můžete v ten den říct, jestli máte zájem zkoušet, jak moc, nějaký větší celek, nebo si jen chcete projít něco na večer. Většinou jsme si to prošli jen tak lehce, jen se ujistili, že to tam je, a pak jsem šla domů. Měla jsem teplý oběd, často těstoviny, aby mi daly sílu, a maso. A pak jsem si šla lehnout. Vždycky před představením jsem tak hodinku spala.

Usnete přes den bez problémů?

Někdy ano, někdy ne. Ale i když neusnete a máte jen zavřené oči, tak to pomůže. A pak se musím najíst. Ale dlouho, dvě až tři hodiny před představením, což jsem zjistila až v pozdějším věku.

Co jste zjistila? Že je třeba jíst? Nesmíte přece rušit první řady kručením v břiše...

Při zkoušce baletu
Giselle (choreografie
Mary Skeeping, 2005)
s Dmitriem Gruzdevem

No, nesmějte se, ale my jsme opravdu nejedly. Většina baletek prostě už před představením nejí. Já jsem se vždycky najedla tak dvě hodiny před, ale ne moc velkou porci. Představení bylo od 19.30, takže kolem půl páté jsem si něco dala, třeba zbytek nudlí od oběda nebo něco podobného. Já jsem totiž zjistila, že mám potom víc energie, ale na to jsem přišla až v polovině tanečního života. Předtím jsem dělala to, co všechny baletky, a ty nejedly. Nemůžete se však nacpat, a pak vyběhnout na jeviště, chce to jíst menší porce a s předstihem.